

Деякі аспекти еволюції фундаментальної підготовки фахівців інженерних спеціальностей Львівської політехніки

Рибицька О. М., к.ф.-м.н., доц. каф. ВМ

Національний університет «Львівська політехніка»
(вул. С. Бандери, 12, м. Львів, 79013, Україна)

Реформа середньої та вищої освіти в Україні останніми роками стала однією з пріоритетних. Поміж першочергових причин необхідності ґрунтовного реформування вищої освіти виокремлюється погане професійне скерування, недостатній зв'язок освіти з виробництвом тощо. Така точка зору, а також відсутність уніфікованих навчальних планів для однієї спеціальності, створює небезпечну тенденцію нівелювання необхідності формування у студентів інженерних спеціальностей фундаментальної бази знань шляхом зменшення в навчальних планах у разі аудиторних годин для вивчення математичних та фізичних дисциплін.

Автори публікації пропонують ознайомитись з навчальним планом однієї з спеціальностей Львівської політехніки початку минулого століття. На той час вже протягом кількох десятиліть саме Львівська політехніка мала найвищу репутацію, як науковий та навчальний заклад інженерного спрямування на теренах Східної Європи, зокрема Королівства польського та Королівства Галичини і Володимирії в складі Австро-Угорської імперії, Росії, а згодом і Другої Речі Посполитої.

У тогочасній Політехніці було шість відділень: Інженерії; Архітектурне; Механічне; Аграрно-лісове; Хімічне та Загальне. Загальне відділення складалося на той час з відділів (груп): математичний, фізичний, хімічний та нарисної геометрії. Кількість обов'язкових для відвідування лекційних і практичних занять на тиждень була близькою до п'ятнадцяти і приблизно два-три заняття на тиждень були пропоновані, але необов'язкові. До останніх відносились, здебільшого, іноземна мова, гігієна і перша допомога, а на старших курсах – спеціальні поглиблені математичні, фізичні та інші дисципліни (наприклад, після двохсеместрового курсу теорії множин на 2 році навчання, третій семестр вивчення цього розділу математики вже був необов'язковим). Співвідношення кількості лекцій і практичних занять була 2 : 1 або й 3 : 1, а також в 20-х роках минулого століття студенти загального відділення обов'язково слухали двохсеместровий курс “Основи психотехніки” та розлогий чотирьохсеместровий курс “Логічні основи математики та природознавства”.

Так у плані наук (сьогодні навчальному плані) на 1927/28 навчальний рік математичного відділу Загального відділення знаходимо такий перелік обов'язкових для вивчення дисциплін [1]:

	ПРЕДМЕТ	Кількість тиж. год зимовий семестр		Кількість тиж. год літній семестр	
		Лекції	Практ	Лекції	Практ
I рік	Математика I,	4	2	4	2
	Вступ до аналізу	3	1	-	-
	Диференціальне та інтегральне числення	-	-	3	1
	Аналітична геометрія на площині і у просторі	3	1	3	1
	Нарисна геометрія	4	8	3	8
	Фізика	5	-	5	3
II рік	Математика II	4	1	2	1
	Теорія множин	2	1	2	-
	Математичний семінар	-	-	-	1
	Диференціальна геометрія	3	1	3	1
	Алгебричні криві	2	-	2	-
	Проективна геометрія II	3	-	-	-
	Загальна механіка	3	2	3	2
	Основи психотехніки	2	-	-	-
	Історія польської літератури	2	2	2	2
	Історія Польщі	3	-	3	-
III рік	Математика III	1	2	-	-
	Аналітичні функції	-	-	3	-
	Ймовірність	3	-	-	-
	Дидактика математичних наук	-	-	2	-
	Ряди	-	-	2	-
	Диференціальна геометрія	3	1	3	1
	Алгебричні криві	2	-	2	-
	Логічні основи математики і природознавства	4	-	4	-
	Філософські семінари	-	2	-	2
	Основи психотехніки	2	-	-	-
Фізіографія польських земель	2	-	-	-	
IV рік	Математика III	1	2	-	-
	Ймовірність	3	-	-	-
	Рівняння в частинних похідних	2	-	2	-
	Диференціальна геометрія	3	1	3	1
	Ряди	-	-	2	-
	Алгебричні криві	2	-	2	-
	Логічні основи математики і природознавства	4	-	4	-
	Філософські семінари	-	2	-	2
	Основи психотехніки	2	-	-	-

Описаний вище перелік обов'язкових для вивчення математичних та інших природничих дисциплін, а також відповідна система оцінювання отриманих знань забезпечувала готовність випускника такого навчального закладу ставити перед собою і успішно розв'язувати різноманітні, навіть найскладніші, як інженерні, так і наукові задачі.

Актуальність проблеми фундаментальної підготовки, а саме математичної та фізичної, фахівців інженерних спеціальностей загострюється тим фактом, що рівень абітурієнтів дедалі знижується.

- [1] Власний переклад та побудова таблиці на основі матеріалів Центрального Львівського обласного архіву, фонд № 27, опис 5, том IV, № 15978, с. 194-195.